

Descriptiones Coleopterorum novorum Regionis Palaearticae.

Auctore

Dr. *L. von Heyden.*

Carabidae:

1. *Nebria Haberhaueri* Heyden. Ex affinitate *N. Hellwigii* sed aliter colorata. Capite, thorace, scutello, palpis, antennis, pedibus, corpore subtus (abdominis margine obscurato), pleuris, elytrorum interstitiis inter suturam et striam primam limboque externo flavo-rufis, elytris ceterum piceo-nigris. — Capite minore quam in *N. Hellwigii*, opaco, impunctato, linea transversa acute ante antenas parum arcuata, clypeo lato transverso, labro antice aurato-ciliato, mandibulis apice obscuris. Antennis longis, basin femorum posticorum attingentibus, tenuibus, articulo tertio quinto aequali, articulo quarto brevior, secundo plus quam dimidio tertii brevior, ceteris aequalibus, ultimo apice acuminato, 1—4 laevigatis, 5—11 pruinosis. Thorace opaco, impunctato, in impressione ante basin impressionibus nonnullis punctiformibus indistinctis, cordato, latiore quam longo, antice fere recto, angulis anticis parum acutis, insuper productis, lateribus ante medium latissimis curvatis, a medio postice valde angustato, angulis posticis longe rectis, ante basin fortiter transversim canaliculato, parte basali elevata, elevatione angulos posticos non attingente, ibique foveolato, medio a basi ad marginem anticum linea distincta impressa, ab angulis anticis postice ad lineam medianam angulatim linea impressa, partem anticam elevante, disco utrinque parum elevato, limbo laterali elevato. Scutello triangulatim apice rotundato, impunctato. Elytris elongato-ovatis, maxima latitudine post medium, antice parum angustatis, humeris perparum prominulis, margine laterali et basali in humero angulo obtuso connexo, margine basali fere recto, supra convexis disco deplanato, sat crenulato-striatis, interstitiis convexis, stria scutellari longa, striis ante apicem evanescentibus, stria suturali postice profundissima in apice cum stria marginali conjuncta, interstitio primo postice latiore, striis 1, 2 usque ad apicem conductis ibique conjunctis, extus plicatis. — Pedibus gracilibus, longis,

gracilioribus quam in *N. Hellwigii*. — Subtus impunctata, episternis parum punctatis. — Long. $11\frac{1}{2}$ mill.

Exemplar unicum Buchara a Dom. Jos. Haberhauer jun., in cujus honorem hanc speciem nominavi, repertum, collectioni meae dono datum.

2. *Licinus convexus* Heyden. Forma *L. depressi*, sed major, longior, convexus. Niger lucidulus. Capite longiore quam lato, fronte convexo antice depresso, clypeo arcuatim emarginato, leviter disperse punctato, oculis perparum prominulis. Antennis gracilibus, thoracis basin superantibus. Thorace disciformi, latiore quam longo, antice posticeque aequaliter angustato, margine antico et postico aequaliter late emarginatis, angulis omnibus (anticis parum acutiorebus) rotundato-productis, supra usque ad latera convexo, ante angulos posticos solum depresso, disco in medio profunde canaliculato, toto disperse subtilius, lateribus posticeque fortius punctato. Scutello triangulari, laevi, medio canaliculato. Elytris supra convexis, sutura late longitudinaliter depressa, humeris rotundatis, lateribus fere parallelis, apice parum sinuosis, leviter punctato-striatis, punctis in striis minutis sed distinctis, interstitiis parum convexis, punctulis minutis dispersissime tectis. — ♂ tarsorum anticorum articulis 1 et 2 valde dilatatis subtus spongiosis. — Long. 12 mill.

Ob formam et exiguitatem punctorum ab omnibus cognotis differt.

Mas unicus e Scharud Persiae a Doct. Staudinger receptus.

3. *Platyderus Haberhaueri* Heyden. Niger, capite thorace splendidissimis, elytris opacis; corpore subtus nigro-lucido; antennis, palpis, pedibus rufis. Capite thorace toto impunctatis. Capite inter antennas fere non impresso; thorace fere ut in *Pl. ruficollis* Marsh. sed angulis posticis rectis acutis, impressionibus basalibus fere nullis, linea mediana profunda, antice medio producto (inde ad gen. *Platyderum* referendus), angulis anticis productis ut in *Pl. ruficollis*. Scutello triangulari, impunctato, parum laevigato. Elytris valde opacis, non aciculatis, tenuiter indistincte striatis, apice profundioribus, in striis punctis minutiusculis indistinctis, stria basali ut in *Pl. ruficollis*, stria basali puncto pupillato, stria octava punctis pupillatis parum distinctis. Corpore subtus impunctato. Tarsis longioribus, gracilioribus. — Long. $8\frac{1}{4}$ mill.

Mas unicus meae collectionis a Dom. Haberhauer in Buchara repertus. — Genus *Platyderus* adhuc nondum in Asia centrali

reperitum, in peninsula Iberica et in Europa meridionali nonnullae, in Syria et in Caucaso singulae species occurrunt.

4. *Glycia crucigera* Heyden. *G. cingulatae* Gebl. affinis, sed femoribus nigris, elytris aliter coloratis diversa. Capite rufo-obscurato, inter oculos magis disperse punctato. Antennis rufis, articulis primis 1—3 flavis (in *G. cingul.* toto rufis). Thorace minore, parum brevior, lateribus antice parum minus rotundato inde magis quadrato, basi latiore, ad scutellum magis producto, supra minus dense minus forte punctulato, medio distinctius canaliculato. Elytris rufis, sutura nigerrima inde colore rufo in maculas diviso; parte $\frac{1}{3}$ antica elytrorum flavo-rufa, a sutura interrupta, postice a margine laterali oblique ad suturam et scutellum cuspidatim directa, parte $\frac{2}{3}$ postica nigerrima, elytro singulo macula magna flavo-rufa, rotunda antice medio acuminata, omnino fere ut in Panagaeo bipustulato signatis. Elytris leviter striatis, punctis in striis distinctis, interstitiis planis, uniseriatim disperse punctulatis punctis flavo-piligeris (in *cingulato* striis multo profundioribus inde punctis in striis magis indistinctis). Femoribus nigerrimis, genibus tibiis tarsis rufis; abdomine pectoreque nigerimis (in *cingul.* pedibus totis rufis). — Minor quam *G. cingul.* $4\frac{2}{3}$ mill. (*cingul.* $5\frac{1}{3}$).

Ala-kul Turkestaniae. Exemplar unicum a Dom. Hauser datum.

Scarabaeidae:

5. *Onthophagus basipustulatus* Heyden. Niger, lucidus, antennis nigris, interstitiis 1 et 3 elytrorum flavo-pustulosis. — *Onthophago turpido* Reitter (Horae 1887, 219) e montibus Thibet et Alai affinis, sed major, longior, lucidus. In ♂ clypeo antice magis exciso, altius elevato, capite linea transversa altius elevata, ut in *O. nuchicorni* erecto, cornu basi latiore, capite subtilius punctato, antice punctis majoribus intermixtis. Thorace eodem modo quam in *O. turpido* constructo, nigro lucido, fortius densius punctato, punctis versus latera evanescentibus, postice distinctius marginato, antice latius declivi. Elytris parum longioribus, toto ut in *O. turpido* striatis, sed striis latioribus, interstitiis eodem modo punctulatis; interstitio primo (inter striam suturalem et primam) in medio per-lato, stria prima valde extus curvata, interstitiis primis et tertiis post basin puncto oblongo flavo-lucido, inde toto basi quadripustulata. Pygidio sat fortiter disperse punctato. Pedibus fortioribus quam in *O. turpido*. — Long. $9\frac{1}{2}$ (*turpidus* $8\frac{1}{2}$) mill.

Mas unicus e Buchara a Dom. Haberhauer datus.

Elateridae:

6. *Cardiophorus Russowi* (Seidlitz i.l.) Heyden. Unguiculis tarsorum simplicibus. Capite thorace dense flavo depresso villosis; scutello, elytrorum sutura interstitiis 1, 2 in medio marginique externo, corpore subtus nigris; interstitiis aliis, antennis pedibusque flavis. Thorace minutissime dense punctato, punctis majoribus intermixtis, longo, angusto, lateribus parum rotundatis, angulis posticis acutis porrectis, apice late rotundato, non carinato, basi utrinque medio leviter plicata. Scutello longe cordiformi, antice profunde exciso, postice acutissimo. Elytris humeris obtuse rotundatis, lateribus fere parallelis, apice attenuatis, striatopunctatis punctis sat grossis, interstitiis convexis sed supra deplanatis, subtiliter punctatis; sutura tota, interstitiis primo nigritudine antice ad suturam attenuata, postice evanescente, in interstitio secundo medio solum distincta. Abdominis segmentibus brunneo-rufo circumcinctis. — Long. 7 mill.

Ex affinitate *C. Eleonorae*, sed aliter coloratus, thorace duplice punctato. Specimen unicum meae collectionis a Dom. Russow prope Farab Turkestaniae collectum ab amico Dr. v. Seidlitz datum.

7. *Agriotes flavo-basalis* Heyden. Ad sectionem I Candèze pertinens. Capite nigro-brunneo, flavo-piloso, dense punctato, medio foveolato. Antennis flavis, thoracem articulo ultimo superantibus, articulis 2 et 3 aequilongis, simul sumtis multo longiore quam quarto. Thorace nigro-brunneo, colore postice a lateribus ad basin simul triangulariter angustato, basi tota cum angulis posticis late flavis, angulis anticis flavis; supra flavo-villoso, lateribus parallelis, antice perparum angustato, angulis posticis leniter divaricatis, longiore quam longo; supra fortiter sat dense punctato, interstitiis lucidis; $1\frac{1}{2}$ mill. longo. Elytris 4 mill. longis, lateribus parte prima $\frac{2}{3}$ parallelis, deinde sensim ad apicem acuminatis, flavo-brunneis, sutura marginique externo obscurioribus, dense flavo semi-erecto pilosis, fortiter punctato-striatis, interstitiis convexis. Subtus obscuratus, abdominis lateribus flavo-rufis, thoracis angulis posticis subtus cum pedibus coxisque flavis. — Long. $5\frac{1}{2}$ mill.

Serra do Estrella Lusitaniae. Specimen unicum ab amico Koltze receptum.

Cantharidae:

8. *Aphyctus picticollis* Heyden. Capite aeneo-nigro, laxo punctato, fulvo piloso; ore, palpis rufis; antennis nigris, articulis

1—4 flavis; oculis magnis prominentibus. Thorace cylindrico, lateribus parum ampliatis, angulis omnibus obtusis, postice parum angustato, fortiter disperse punctato, parum fulvo piloso, flavorufo, macula discoidali post marginem anticum postice acuminata angulisque anticis aeneo-nigris. Elytris aurichalceis, convexis, basi thoracis latitudine in basi, lateribus parum ampliatis, apice truncato-rotundatis, disperse fortiter (fortius quam in thorace) punctatis, punctis pilum flavum gerentibus. Pedibus flavis.

Variat macula thoracis late ad basin producta, femoribus basi nigris.

Taschkent Turkestaniae duo specimina a Dom. Hauser data.

Mordellidae:

9. *Anaspis (Larisia) flavipennis* Heyden. Corpore subtus, capite, thorace basi rufa excepta, scutello nigris. Antennis articulis 1—5 basalibus flavis, 6—8 brunneis, 9—10 nigris clavam formantibus. Capite thoraceque lucidulis impunctatis. Elytris flavo-fulvis, lucidis, tenuiter transversim strigosis. Tibiis tarsisque anticis flavis, apicibus obscuratis, femoribus nigris; pedibus intermediis et posticis femoribus nigris, apice tibiisque rufis, tarsis obscuratis. Unguiculis flavis. — Long. $1\frac{2}{3}$ —2 mill. Colore corporis valde distincta.

Kyndyr-Tau Turkestaniae, specimina duo a Dom. Hauser missa.

Cerambycidae:

10. *Leptura tripartita* Heyden. Ex affinitate *L. cordigerae* Füssly. Tota nigra, elytrorum parte prima dimidia sanguinea, tibiis anticis intermediisque flavo-rufis, basi apice tarsisque obscurioribus, tibiis posticis apice indistincte rufis. Supra parce flavo-rufo, in parte nigra elytrorum subtusque parce griseo-flavescente pilosa. Thorace minus parum dense punctato quam in *L. cordig.*, lateribus minus dilatatis, linea mediana impressa nulla. Elytris longioribus magis parallelis, in parte rufa fortius, in parte nigra multo subtilius punctatis, in apice oblique truncatis ut in *L. cordig.* Antennis longissimis, coxas posticas superantibus. Abdomine apice rufotincto. — Long. 16 mill. (elytris 11, in *cordig.* 10). Femina unica e Syria a Dom. Doct. Standinger missa.

11. *Clytus bifarius* Heyden. Ex affinitate *Cl. ciliciensis* Chev. sed major, opacus, thorace multo minus asperato. Capite thorace toto nigris, fulvo parce villosis, thoracis basi linea tenui

pilorum sulfureorum. Thorace leniter dense opace varioloso-rugoso (in *C. ciliciensi* variolis pupillatis multo fortioribus lucidis). Elytris nigris opacis, densissime punctatis, nigro depresso velutino pilosis (in *C. cilic. fusco-nigris*, non opacis, fortiter non dense punctatis, pilis in punctis fuscis) apice rotundatis. Scutello transverso fasciisque duabus sulfureis, prima ante medium a margine laterali ut in *Cl. gazellae* F. ad suturam antice curvata, scutellum non attingente, altera parum oblique post medium. Episternis intermediis sulfureis, posticis albis (ut in *C. cilic.*) Abdominis marginibus basalibus tenue flavo-pilosis. Antennis, pedibus brunneis; antennis apice minus clavatis quam in *C. cilic.* — Long. $8\frac{1}{2}$ mill. (*C. cilic.* $6\frac{1}{2}$ mill.) Hadjin Asiae minoris a Dom. Doct. Staudinger exemplar unicum datum.

Crysomelidae:

12. *Gynandrophthalma Russowi* Heyden. Clypeo in utroque sexu triangulariter exciso, sed lato, qua re inter sectiones *G. viridanae* et *hypocritae* ponenda. Toto cyanea, labro viridi, antennarum articulo primo cyaneo, 2, 3, 4 flavis, ceteris nigris opacis, pedibus totis cyaneis. Capite deplanato, antice utrinque foveolato, foveolis laevibus, medio profunde late impresso, inter oculos anticeque cum clypeo fortiter punctato, longitudinaliter rugoso, fronte medio leniter punctulato, post oculos puncto flavo. Antennis ab articulo quinto obtuse serratis. Thorace brevi, latissimo, convexo, margine antico in medio exciso, postice utrinque sinuoso, lateribus rotundatis angulis omnibus rotundatis, marginibus omnibus elevatis, post marginem anticum leniter canaliculato, medio linea perparum elevata, ante basin utrinque foveolato, foveola plica parva elevata transversa interrupta; toto sat fortiter disperse punctato. Scutello nigro, fere impunctato a basi ad apicem sublinea elevato. Elytris plus quam duplo thorace longioribus, parallelis, convexis, supra deplanatis, apice singulo rotundato, transversim fortiter ruguloso-punctatis, marginibus lateralibus et basalibus elevatis. — Long. $4\frac{1}{2}$ mill. ♀ eadem, sed capite minus lato, abdominis segmento ultimo medio profunde foveolato.

Duo exemplaria prope Samarkand Turkestaniae a Dom. Doct. Russow reperta et ab amico de Seidlitz dono data.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Deutsche Entomologische Zeitschrift \(Berliner Entomologische Zeitschrift und Deutsche Entomologische Zeitschrift in Vereinigung\)](#)

Jahr/Year: 1889

Band/Volume: [1889](#)

Autor(en)/Author(s): Heyden Lucas [Lukas] Friedrich Julius
Dominicus von

Artikel/Article: [Descriptiones Coleopterorum novorum Regionis Palaearcticae. 325-330](#)